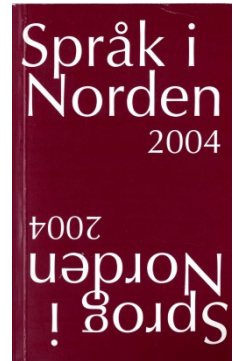

Sprog i Norden

Titel: Sprogrøgt i skolen – det forsømte forår
Forfatter: Frans Gregersen
Kilde: Sprog i Norden, 2004, s. 111-123
URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/issue/archive>

© Nordisk språkråd

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af Sprog i Norden (1970-2004) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Sprogrøgt i skolen - det forsømte forår

Frans Gregersen

Fejl eller ej?

I 2002 udkom en undervisningsministeriel opfølgning af en undersøgelse fra 1992 af hvordan studenterne staver efter 12 års skolegang. Det kan man måle ved at rette deres studentereksamensstile, især da hvis man anvender præcis samme rettemetode i undersøgelseerne. Da man gjorde det i 1992, var det opgaverne fra 1990 der var til eftersyn. I den aktuelle publikation er forsinkelsen noget større. Her er det stile fra 1998 der er grundlaget.

Den opsigtsvækkende konklusion vakte ingen opsigt i 2002 så jeg håber den vil gøre det her: Studenterne lavede flere fejl, ikke færre. Med undersøgelsens egne ord:

“Ser man på de nøgne tal og lader en stavfejl være en stavfejl uden hensyn til dens art og vægt, har studenterne i 1998 flere stavfejl i gennemsnit end de havde i 1990. I 1990 havde de 2,0 i gennemsnit pr. side, i 1998 har de 2,6 pr. side. Set på den måde er studenterne blevet dårligere til at stave.

Ser man derimod nærmere på *stavfejlstyperne*, viser det sig at én type overraskende er vokset dramatisk, mens alle andre er faldet i hyppighed. Den dramatiske vækst findes i fejltypen *sammensatte ord* der er vokset fem gange. Fra 0,8 til 4,0 fejl pr. stil i gennemsnit.” Undervisningsministeriet 2002:12

Også når man ser på hvilke fejl der hyppigst begås, ligger fejltypen *sammensatte ord* højest af samtlige (ibid.: 13). I en så formel og kvantificerende undersøgelse som den her er det

imidlertid vigtigt at gå bag om tallene og se på hvilke mere specifikke fejltypen der er samlet under *sammensatte ord*. Det gør undersøgelsen s.16ff:

“Typen består af fire forskellige slags fejl:

a. *sammensatte ordforbindelser* (Substantiver: økse hoved, køle anlæg, Store bælt, hoved manden. Adjektiver: halv stor, mellem blå),

b. sammensætningsfejl ved *adverbium + præposition* (inden for døren / gå indenfor, bag ved huset / haven bagved; - de noterede former er her de *korrekte* former),

c. *orddelingsfejl ved linjeskift* og

d. *bindestregsfejl* dvs. forkerte anvendelser af bindestreg (hoved-manden).” Undervisningsministeriet 2002:16

Man får så i den fortsatte analyse at vide at fejl af typen b. ovenfor er eksploderet på de kun 8 år sådan at der laves 33 gange så mange fejl i 1998 som eleverne fra 1990 gjorde (ibid.: tabel 17a:17). Det er jo alvorligt, opsigtsvækkende, bekymrende - eller er det?:

“Disse fejl er ikke tyngende. Skriver man ‘der er vist noget bag ved’ eller ‘der sker noget bagved huset’ begår man i begge tilfælde fejl i *Retskrivningsordbogens* forstand, men det er en meget lidt betydelig eller tyngende fejl. De fleste bemærker næppe disse fejl og oplever dem ikke som fejl. De er hyppige, også i den professionelle sprogverden, avisartikler og officielle breve. De giver vistnok aldrig anledning til misforståelser.

Det er altså ikke overraskende at studenterne i 1998 har disse fejl som næsten alle begår, og kun få bemærker eller generes af. Men fejl er det jo formelt set. Der er to måder at komme dem til livs på. Man kan indskærpe reglerne i skolen, øve eksempler og rette fejl når de forekommer. Det vil utvivlsomt begrænse antallet, men næppe fjerne dem eller

reducere deres antal markant. Der er også den mulighed at bede Dansk Sprognævn se på sagen og overveje om reglerne uden tab kunne bringes i overensstemmelse med den aktuelle sproglige praksis.”

Undervisningsministeriet 2002:19f

Skal vi afskaffe fejlen?

Det har været mig magtpåliggende at dokumentere hele argumentationen fordi den er symptomatisk. Man konstaterer først at studenterne - officielt trods stor opmærksomhed på sprogrigtighed i skolen - staver dårligere. Så trækker man en bestemt sprogfejl ud som den ansvarlige synder for dette upassende resultat - og derefter foreslår man at afskaffe fejlen ved at lempe reglerne.

Det har vi ganske vist en vis præcedens for i dansk retskrivnings historie: Da man i 1948 afskaffede de store indledningsbogstaver i navneordene, afskaffede man samtidig mellem 35 og 40% af samtlige stavfejl (Noesgaard 1945:27). Men det ufattelige i denne sammenhæng er at forfatterne til rapporten ikke spekulerer over hvordan det kan være at der næsten ingen fejl var otte år forinden - før de giver sig til at afskaffe reglen.

Sagen er at ingen danskere - bortset fra de ganske få der læser retskrivningsvejledningen i de forskellige udgaver af Retskrivningsordbogen (herefter RO) - kender denne regel, at reglen kræver et vist kendskab til dansk grammatik og at dansklærerne i det almene gymnasium, hvis elever det er der prøves, heller ikke kender reglen. Det kan jeg sige fordi der ikke er nogen af mine studerende der kender reglen, når jeg spørger dem på universitetet. Og hvis gymnasielærerne kendte reglen ville det da være en skam at de ikke meddelte sig om den til deres elever.

Reglens historie frem til den første retskrivningsordbog fra Dansk Sprognævn

Men er det da en ny regel, er det en regel der er blevet indført for nylig eller bare i RO 1996. Nej, slet ikke. Der har altid været regler på dette område, om end ikke præcis den samme som det vil fremgå af redegørelsen nedenfor. Reglerne går tilbage til de ældste officielle retskrivningsregler vi har, nemlig *De nye Retsskrivningsregler*, Meddelelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet 24. juli 1888, men ifølge Skautrups sproghistorie (Skautrup 1968:71) opstår normen allerede i Svend Grundtvigs *Dansk Haandordbogs* anden udgave fra 1880.

Det er nu meget diskret:

“De i denne Udgave foretagne Retsskrivningsændringer ere kun følgende: [...] *inden-*, *neden-*, *oven-*, *udenfor* (anerkjendte som *Biord*, ved Siden af den adskilte Skrivemaade, hvor de samme Forbindelser staa som styrende *Fho*)...” Grundtvig 1882

Nej, det er og bliver de ministerielle regler der er kilden til den egentlige regel:

“ET ADVERBIUM FORAN EN PRÆPOSITION med sin Styrelse skrives som særligt Ord: oven for mig, oven i Kurven, lige over for mig, tillige med Gaarden, bag ved Huset, bag efter ham, bag paa - for paa Vognen, kom hid til mig, ud ad Døren, uden for Døren, tvært imod Meningene, nær ved Huset, inden i Huset. Følger ingen Styrelse paa Præpositionen, og Udtalen ikke bestemt viser to Ord, danner Sætningsordenen eet Ord, ET ADVERBIUM: komme bagefter, bagpaa, sidde forpaa, udad - indadtil Bens, se hende nærved, hjemad, hjemmefra, hidtil, kom indenfor, indenad, udenad, det være langt fra, tilligemed, tværtimod. Derimod skrives i to Ord i Henhold til Betoningen: klos paa, lige overfor, snart efter, længe efter, længe siden, siden efter, tværs igennem. - Samme Regel følges ved Sætningsordninger af der, her, hvor og en Præposition [...]

PRÆPOSITIONER MED EFTERFØLGENDE STYRELSE, der betegne noget ADVERBIELT ELLER KONJUNKTIONELT, skrives i to Ord undtagen: a) naar Sammensætningen i Udtalen lyder som eet Ord og tillige Hovedtonen falder paa Præpositionen: afsides, forhen, forud, forlods, forlængs, baglængs, fralands, paalands, overhaands, overmaade, inden- eller udenbords, -bys, -dørs, -lands, -rigs, -sogns, -skærs, -volds, udenvælts, mellemrigs, efterdags (herefterdags, hidtildags, nutildags), -eftersom, førend. Derimod for ude, bag ude. b) Naar Præpositionen med sin Styrelse danner et nyt Begreb, i hvilket de to oprindelige Ords Betydning er forsvunden, og da for det første særlig naar det styrede Ord er ubrugeligt alene: foran, igen, itu, ihjel, især, omkuld, omsider, omtrent, overvættes, tilforn, tilovers - fordi, efterdi, og dernæst: forneden, foroven, foruden, efterhaanden, efterhaands, imidlertid, overalt, overens, overhovedet, overskrævs, overtvært, tilbage, tillige, tilsammen, tilfreds (jfr.: utilfreds), tilpas (jfr.: utilpas), underhaanden, undertiden, underneden, undervejs idet, forinden, ifald, imedens, medmindre. Derimod skrives i to Ord: af Lave, fra Borde, i Blinde, i Flæng, i Gaar, i Forgaars, i Forvejen, i Gærde, i Lave, i Mag, i Staa, om Kap, om Bord, over Bord, ved Pas, - i Aftes, i Morges, paa langs, paa tværs, til Bords, til Lands, til Søs, til Vands, til Vejrs, til Væds, til Dels, til Gavns, til fals, - for fulde, i Hænde, i Sinde, i Tide, paa Fode, paa Veje, med rette, til gode, til Huse, til Haande, til fulde, til Føje, til visse, til Ende, til Lykke, til Side, til Stede, til Syne, til Kende, til Mode, til Orde, ved lige, - af Sted, for Haanden, for Tiden, for længst, for vist, for Resten, for øvrigt, fra sidst, i Dag, i Morgen, i Aften, i Stand, i alt, i alt Fald, i det mindste, i lige Maade, i Stykker, i Hu, i øvrigt, imellem Stunder (nu om Stunder); om lidt, paa ny, paa Stand, paa Skraa, til sidst.”

De nye Retskrivningsregler 1888: 9-11

Det er nemt at se at her er en regel sammenblandet med en ordbog. Det er det der giver teksten dens præg af konkretistisk

lyrik, men det er ikke noget godt tegn, for det betyder at reglen ikke er nem at bruge, indlysende eller for den sags skyld har hævd i sproget. Så var det vel ikke nødvendigt med de mange eksempler, ja de udtømmende angivelser af hvordan to størrelser der bare tilnærmelsesvis kan have ét hovedtryk, skal skrives.

For de efterfølgende eksperter er reglen derfor et problem og må omformuleres så den bliver mere logisk. Den første der prøver, er Henrik Bertelsen. Bertelsen grupperer de forskellige regler under overskrifter. Vores særlige ven hører under punkt IV, nemlig "Sammenskrivning og Adskillelse af Ord". I dette afsnit hedder §35:

Biord (Adverbium) foran Forholdsord (Præposition):

1) Naar Forholdsordet har en Styrelse skrives Biord og Forholdsord adskilte: [eksemplerne udelades her].

Dog skrives Biordet sammen med Forholdsordet, selv om dette har en Styrelse, ved Ordene FREMFOR, HENAD, HENIMOD, HENVED, INDTIL, naar disse staar i overført Betydning: FREMFOR ALT, HENAD DEN TID, HENIMOD AFTEN, HENVED TO TUSINDE, INDTIL AFGØRELSEN (derimod: HAN FØRES FREM FOR RETTEN; JEG GIK HEN AD VEJEN; HAN KOM HEN IMOD MIG; SAT HEN VED DØREN; IND TIL VÆGGEN).

2) Naar Forholdsordet ingen Styrelse har, skrives Biordet sammen med det i eet Ord: [eksempler udelades her]

I to Ord skrives altid KLOS PAA, LIGE OVERFOR (med Styrelse: LIGE OVER FOR), SNART EFTER, LÆNGE EFTER, LÆNGE SIDEN, SIDEN EFTER, TVÆRS IGENNEM."

Bertelsen 1919:13f

Vi bemærker at man foruden at skulle kunne to terminologiske systemer, både det danske og det latinske, forudsættes at kunne identificere et præpositionssyntagma i form af en præposition med styrelse og at kunne skelne mellem egentlig og overført betydning. Ellers er reglen jo blevet betydelig klarere, men det skyldes simpelthen at Bertelsen har delt den i to paragraffer:

“§36. Biords- og bindeordsagtige Sammensætninger af Forholdsord med et følgende Ord.

I to Ord skrives et Forholdsord og et følgende Ord, naar de lyder som to Ord og Hovedtrykket falder paa det sidste Ord: AF LAVE [andre eksempler udeladt].

I eet Ord skrives et Forholdsord og et følgende Ord kun

1) Naar Sammensætningen lyder som eet Ord og tillige Hovedtonen falder paa Forholdsordet (§29, Regel 5): AFSIDES, FORHEN, FORLODS [eksempler udeladt]

2) Naar Forholdsordet og det efterfølgende Ord danner eet nyt Begreb, i hvilket de to oprindelige Ords Betydning er forsvunden eller ændret (Regel 3): EFTERHAANDEN, FORINDEN, FORNEDEN [eksempler udeladt]” Bertelsen 1919: 14f

Den tids skolebørn får nu yderligere pålagt for det første at skelne mellem hovedtone der falder på forholdsord og hovedtone der falder på styrelse og for det andet at vide om de to størrelser i ‘efterhaanden’ danner et nyt begreb eller ikke - åbenbart gør de det, i modsætning til i ‘til Haande’. Det er høje krav og de har formodentlig i praksis lydt: Brug ordbogen når du er i tvivl - og lær dig så ved flittige opslag hvordan den pågældende konstruktion staves. Reglerne er der formentlig ikke nogen der har kunnet, med alle deres indskrænkninger og undtagelser.

Reglen i Dansk Sprognævns retskrivningsordbøger

Men så sker der noget. I 1955 udgives RO af det nystiftede Dansk Sprognævn og de har om ikke revolutionære ændringer i posen da i det mindste et synspunkt:

“Bortset fra, hvad bekendtgørelsen af 22/3 1948 har medført, er der ikke sket principielle ændringer. De gamle regler om sammenskrivning af ord er således bibeholdt, f.eks. *være ovenpå*, men *sidde oven på læsset*; endvidere skrivemåder som *af sted*, *i dag*, *i fjor*, *i øvrigt*, idet disse skrivemåder

stadig må anses for de naturligste; ved bedømmelse af skriftlige opgaver vil det dog være urimeligt at betragte afvigelser fra disse regler som fejl.” RO 1955¹⁵ (1977): VIII f

Det er en forbløffende sætning, den sidste. Læs den lige en gang til!

Tak!

Det organ som er sat til at definere hvad fejl er, beslutter sig til at definere som fejl brud på regler de ikke selv tror på (og muligvis ikke engang selv efterlever), og mener derfor ikke man bør regne disse fejl som fejl. Denne bemærkelsesværdige sætning kan kun skyldes at Dansk Sprognævn fandt at reglerne var umulige. Der er da ellers gjort et behjertet forsøg på at nyformulere dem (af Erik Oxenvad). Han har i §13-21 samlet reglerne om sammenskrivning og adskillelse af ord. I § 20 får vi resultatet af regelsaneringen på dette område:

“Forbindelser af biord og forholdsord skrives i to ord, når forholdsordet har en styrelse, ellers i ét: *bag i vognen*, men *få et slag bagi*; *inden for murene*, men *kom indenfor*; *inden i huset*, men *den er hul indeni*; *nær ved skolen*, men *se skolen nærved*; *langt fra hjemmet*, men *det er langt fra godt*; *her til byen*, men *hertil og ikke længere*.” Oxenvad 1955 (1977): XXI

Rektor Oxenvad har omhyggeligt udvalgt uhyre skoler relevante eksempler på reglens anvendelse og fortsætter så med undtagelserne:

“ordene *fremfor*, *henad*, *henimod*, *henved*, *indtil* skrives i ét ord, når de anvendes om ikke-rumlige forhold, uanset om de har en styrelse eller ikke: *fremfor alt* (men *blive ført frem for dommeren*), *henad aften* (men *gå hen ad vejen*): *henimod middag* (men *komme hen imod mig*); *henved halvtreds gæster* (men *sat hen ved døren*); *indtil min sidste stund* (men *skubbe ind til væggen*). Oxenvad 1955 (1977): XXI

Man bemærker at korrekturlæsningen på denne RO lader noget tilbage at ønske mht. kursiver; den sidste parentes i kursiv er original, men ellers må man sige at rektoren har fået forenklet sagerne og i øvrigt affattet reglerne så de er klart adskilt fra ordbogens mange opslag.

I RO 1986 har man fundet ud af at der er en hovedregel for om man skal skrive i ét eller to ord. Enten afhænger skrivemåden af udtalen (og så er det trykfordelingen der afgør om det skal være ét eller to ord) eller også kan man ikke bruge den regel. Så afhænger det i stedet af “forbindelsens grammatiske funktion eller dens betydning” hvorefter det beroligende, men også noget ildevarslede, tilføjes: “men som regel er der blot tale om en hævdvunden praksis.” (RO 1986:545). Det er der faktisk ganske ofte, ja næsten altid, ja, egentlig altid, når vi taler om ortografi.

I § 19 (1) hedder det så helt traditionelt:

“BIORD + FORHOLDSORD

Forbindelser af biord og forholdsord skrives i to ord, når forholdsordet har en styrelse, ellers i ét ord: [eksempler udeladt]”

men så kommer helt revolutionært (og så vidt jeg kan se uden angivelse af revolutionen, endsige dens begrundelse:)

“Det gælder også når forbindelsen af biord og forholdsord er brugt i overført eller ikke-rumlig betydning: [eksempler udeladt]” RO 1996: 545

(Hvis vi nu tager Oxenvads eksempler så skal man altså ifølge RO 1986 skrive:

[Vi må vente] ind til min sidste stund, frem for alt, hen ad aften etc. Gad dog vide hvem der har fundet på det. Der er i hvert fald ikke nogen der gør det.)

Dette er med andre ord en ændring af brugen og gør reglen fuldt og helt grammatisk. Fra og med 1996 er det således ikke længere et krav til skoleelever at de for at kunne stave den slags konstruktioner korrekt skal kunne kende forskel på grundbetydningen (den rumlige) og overført eller ikke-rumlig. Det faste holdepunkt er om præpositionen har styrelse eller ej.

Hvad kan vi lære af den historie?

Sprogrøgten i Dansk Sprognævns regi består således i at tilrettelægge retskrivningsregler så de kan praktiseres med den viden som skolelever til ethvert givet tidspunkt kan forventes at have eller som man fra sprognævnets side må insistere på at de skal få gennem undervisning. Det betyder at det for sprognævnets virksomhed er afgørende om eleverne så får de redskaber de skal bruge til at stave i løbet af deres skolegang. I det projekt jeg har haft den udelte fornøjelse at være leder af og som har det ambitiøse navn *Fremtidens danskfag*, har vi skullet anskue danskfaget i dets fulde længde og dets hele bredde. Vi har skullet fremtidssikre de danskfaglige færdigheder og skullet angive hvor der var vanskeligheder med at opfylde de berettigede krav som aktører inden for og uden for undervisningssektoren kunne tænkes at stille til faget. Jeg skal ikke her trætte læseren, som har været igennem så meget på dette tidspunkt, med en redegørelse for projektets resultater. Jeg nøjes med at henvise til de to publikationer som vi har udgivet under titlerne: *Fremtidens danskfag - en diskussion af danskfaglighed og et bud på dens fremtid* og *Oversigt over dansksystemet* udarbejdet af arbejdsgruppens sekretariat. Men jeg vil gerne slutte dette lærestykke af med nogle helt almene overvejelser.

Det danske uddannelsessystem har de samme store og stigende krav til dem der frekventerer det, som alle andre europæiske landes systemer: De skal kunne læse og skrive. Det danske uddannelsessystem lever ikke op til de stigende krav. Det lærer ikke alle at læse og slet ikke alle at skrive. For at det

kan blive ændret, er det nødvendigt at ændre ved samtlige delsystemer så man sikrer at lærerne sættes i besiddelse af den viden der er basis for at kunne lære andre de kulturelle kompetencer at læse, at skrive - at tale og at lytte. Det betyder at alle lærere skal bibringes øget sproglig bevidsthed og skal kunne anvende en terminologi så sikkert at de kan tale om sproglige træk i en tekst på en måde så eleverne kan se pointen i det og kan anvende begreberne selv efter noget tid så de selv kan rette de fejl de kan se. Dansk Sprognævn har her bidraget med den lille publikation *Grammatisk talt*, men der er brug for at udvide registret så også tekstlige, pragmatiske og genremæssige betragtninger får en fast og ensartet terminologi. Den skal ikke dække over de forskelle i opfattelsen som findes på disse områder (og for øvrigt sandelig også på det grammatiske), tværtimod skal den bruges til at gøre disse forskelle klare for dem der kan forstå dem og har brug for at kende dem. Men terminologi alene gør det ikke. Vordende og allerede praktiserende lærere må få øjnene op for de mange 'fejl' som ikke skyldes normer fastsat af Dansk Sprognævn, men er brud på andre former for hævdvunden praksis. De områder som lige nu brænder mest på, er efter min mening:

- * generelle forskelle på talesprog og skriftsprog

Især gælder det for argumenterende tekster at argumenterne skal skrives helt ud mens man i talesprog, bl.a. fordi man ofte diskuterer med folk man er enige med eller i det mindste deler en hel masse forudsætninger med, kan nøjes med at appellere til fælles forudsætninger.

- * refleksiver

'med rynker i panden markerer han alvoren i hans ord'

- * hovedsætningsordstilling i underordnede sætninger (Gregersen og Pedersen 2000)

'Det er ikke nogen hemmelighed, at kløften mellem universitetsverdenen og dele af erhvervslivet kan ind imellem være voldsom.'

‘Og man kan indvende, at forskellen mellem signifikanssandsynligheder kan ikke bruges som belæg for interaktion.’

* partikler og præpositioner i faste vendinger

‘sympati for’ eller ‘sympati til’ (det sidste er umuligt i min dialekt)

‘tage hensyn til’ eller ‘for’ (det sidste er umuligt i min dialekt)

I det hele taget er der vist en tendens til at ‘for’ breder sig. Måske hentet fra engelsk.

Der er givetvis andre konstruktionstyper og andre vil givetvis have andre prioriteringer af dem jeg her har nævnt, eller måske slet ikke rette dem i opgaver. Min pointe er i denne sammenhæng simpel: Den slags har Dansk Sprognævn ikke lovgivet om eller for, og det er derfor snarere nævnets opgave at dokumentere disse konstruktioners udbredelse og brug med henblik på at opdage hvornår de går fra at være fejl til at være konsekvent generationsspecifik sprogbrug sådan at alle under en vis aldersgrænse skriver på en bestemt måde (som af alle over grænsen anses for at være ‘fejl’). Dansk Sprognævn har til opgave at dokumentere sprogbrugen blandt andet for at kunne rådgive på videnskabeligt grundlag. Skal man kunne drive sprogrøgt i skolen, er dokumentation - og regelformulering på grundlag af denne dokumentation - en fælles opgave for universiteterne og for Dansk Sprognævn. Denne opgave løses efter min mening ikke godt nok i dag.

Litteratur:

- Bertelsen, Henrik: *Retskrivningsvejledning*, i: Saabys Retskrivningsordbog udgivet af P.K. Thorsen, 8. Udgave, Gyldendal, København, 1919, s. 1-27
- Dansk Sprognævn: *Retskrivningsordbogen*, i kommission hos Gyldendal, Kbh. 1986

- De nye Retskrivningsregler*. Meddelelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 24de Juli 1888, Kjøbenhavn, V. Pios Boghandel
- Fremtidens danskfag - en diskussion af danskfaglighed og et bud på dens fremtid*. Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie nr. 1, Undervisningsministeriet 2003
- Galberg Jacobsen, Henrik: *Grammatisk talt*. Anbefalede sproglige betegnelse. Dansk lærerforening, Dansk Sprognævns skrifter 24, Kbh. 1996
- Gregersen, Frans og Pedersen, Inge Lise: *A la recherche du word order not quite perdu*. A Methodological Progress Report. Herring, Schøsler and van Reenen (eds.): *Textual Parameters in Older Languages*, Current Issues in Linguistic Theory 195, p. 393-431, John Benjamins 2000
- Grundtvig, Svend: *Dansk Haandordbog* med den af Kultusministeriet anbefalede Retskrivning, anden meget forøgede Udgave med Tillæg, Kjøbenhavn, C.A.Reitzel 1882
- Undervisningsministeriet: *Hvordan staver studenterne?* - en undersøgelse af studentereksamensstilene 1998, Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie nr. 6, 2002
- Oversigt over dansksystemet* ved Nikolaj Frydensbjerg Elf og Signe Østerlund, Undervisningsministeriet 2003
- Noesgaard, Arne: *Fejltyper i dansk Retskrivning*, Udvalget for skolepsykologiske Undersøgelser, Kbh. Fr. Bagge 1945
- Oxenvad, Erik: Retskrivningsvejledning, i: *Retskrivningsordbog*, udgivet af Dansk Sprognævn, 15. oplag, i kommission hos Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag, København 1977 (1955): XVII-XXX
- Skautrup, Peter: *Det danske sprogs historie*, Bind IV, DSL og Gyldendal, Kbh. 1968

